

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/12/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201002
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1015201002.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, so sídlom Národná č. 12, Banská Bystrica, IČO: 30 232 295, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Suchý, spol. s r.o., so sídlom Horná 13, Banská Bystrica, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky, životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, IČO: 00 164 381, 2/ Výskumná agentúra, so sídlom Hanulova 5/B, Bratislava, IČO: 31 819 494, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500697/SO1 k projektu s kódom ITMS 26250120036 spolu so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov s kódom 26250120036/Z04, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/145/2015-92 zo dňa 31.05.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, so sídlom Národná č. 12, Banská Bystrica proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/145/2015-92 zo dňa 31.05.2016 z a m i e t a.

Sťažovateľovi náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave odvolaním napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci preskúmania Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500697/SO1 k projektu s kódom ITMS 26250120036, spolu so Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov s kódom 26250120036/Z04.

2. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 28. 4. 2010 došlo k uzavretiu zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 035/2010/5.1/OPVáV medzi žalovaným v prvom rade, zastúpeným žalovaným v druhom rade a žalobcom, na predmet verejného obstarávania - Výmena okien, dverí a zasklených stien, vrátane všetkých súvisiacich stavebných prác v objektoch žalobcu.

3. Dňa 27. 11. 2014 bola vypracovaná čiastková správa z vládneho auditu vykonaného u žalobcu, v ktorom boli obsiahnuté nedostatky spolu s odporúčaniami na nápravu. Na základe čiastkovej správy

došlo zo strany žalovaného v druhom rade k zaslaníu Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov z dôvodu, že došlo k nedodržaniu povinnosti žalobcu, a teda k porušeniu zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní, a to k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov a transparentnosti, v rozpore s ustanovením § 34 ods. 9 a § 9 ods. 1 až 4 zákona.

4. Podľa názoru súdu, v danej veci bolo potrebné vyriešiť otázku, či napadnutá Správa zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov, vydané žalovaným v druhom rade, boli spôsobilé privodiť ujmu na právach alebo chránených záujmoch žalobcu.

5. Na základe čiastkovej správy z auditu, vykonal žalovaný v druhom rade u žalobcu administratívnu kontrolu verejného obstarávania a dňa 2. 4. 2015 vystavil nový kontrolný zoznam na identifikáciu porušenia zásad verejného obstarávania, v ktorom sú uvedené zistené nezrovnalosti. Dňa 28. 4. 2015 vystavil žalovaný v druhom rade pre žalobcu žalobou napadnuté rozhodnutie

6. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí uviedol, že žiadne so žalobcom napadnutých rozhodnutí nie je možné považovať za rozhodnutie preskúmateľné v správnom súdnictve. Zo zákonnej úpravy obsiahnutej v piatej časti, druhej hlavy O.s.p. vyplýva, že zákon požaduje vyčerpanie prípustných opravných prostriedkov pred tým, než je možné preskúmanie rozhodnutia súdom. Správne súdy preskúmajú až konečné rozhodnutie správnych orgánov bez ohľadu na ich formu a týmito sa zaoberajú až v rámci preskúmania posledného rozhodnutia vo veci. Správa o zistenej nezrovnalosti ako aj Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov boli vydané v súlade s postupom podľa § 26 ods. 3 a § 27a ods. 1 zákona číslo 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva (ďalej len zákon č. 528/2008 Z.z.), pričom ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov.

7. Súd poukázal na ustanovenie § 27a ods. 5 zákona, podľa ktorého, ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 4, riadiaci orgán rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve, najviac však 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky. Správou ani žiadosťou nebol žalobca zviazaný s konečnou platnosťou k vráteniu finančných prostriedkov, pričom až prípadné následné vydanie konečného rozhodnutia zo strany poskytovateľa, bude toto preskúmateľné správnym súdom.

8. Na základe uvedených dôvodov prvostupňový súd konanie vo veci zastavil podľa § 250d ods. 3 O.s.p. a o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c), v spojitosti s ustanovením § 246c O.s.p.

9. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu kasačnú sťažnosť zo dňa 1. 8. 2016, v ktorej uviedol, že § 7 Správneho súdneho poriadku obsahuje typy správnych rozhodnutí nepreskúmateľných súdom, medzi ktorými nie je uvedený žalobou napadnutý typ správneho rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že súd je povinný sa vecou zaoberať.

10. Podľa jeho názoru, žalobou napadnuté rozhodnutie možno považovať za rozhodnutie správneho orgánu, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom konaní. Procesné úkony správneho orgánu majú autoritatívny vzťah k žalobcovi a správny orgán vystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci a nie v pozícii oznamovateľa. Poukázal na judikatúru Krajského súdu v Bratislave, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa definície a charakteru typov rozhodnutí správnych orgánov preskúmateľných súdom. Aj keď finančné vyčíslenie nezrovnalosti ešte samo osebe nezakladá povinnosť vrátiť finančné prostriedky, nastupuje povinnosť žalobcu uhradiť sumu vo výške jeden a pol násobku žiadanej sumy, ak k úhrade nedôjde na základe žiadosti. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutia správneho orgánu sú spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu na jeho právach alebo chránených záujmoch.

11. Žalobca taktiež poukázal na skutočnosť, že Krajský súd v Bratislave nedoručil žalobcovi vyjadrenia žalovaného v 1. a 2. rade i napriek tomu, že tieto mali zásadný význam pre prejednanie a rozhodnutie

veci, čím došlo k zásadnej procesnej vade konania a k porušeniu § 114 ods. 2 O.s.p.

12. Na základe uvedených dôvodov žiadal súd, aby uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 5. 2016 zrušil alebo zmenil.

13. Žalovaný v prvom rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave považuje za vecne správne. Podľa jeho názoru, ak žaloba bola podaná predčasne pred tým, ako bolo vydané konečné správne rozhodnutie žalovaného v prvom rade ako riadiaceho orgánu podľa § 27 a ods. 3 zákona číslo 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva, pričom až toto rozhodnutie je preskúmateľné odvolacím orgánom a zároveň preskúmateľné v rámci správneho súdnictva. Až následné rozhodnutie má teda povahu rozhodnutia o právach a právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby. V danom prípade Správa, ako aj Žiadosť nemajú za následok žiadnu ujmu na právach žalobcu a nie sú konečným na riešení nezrovnalosti. Vypracovanie správy neznamená, že je bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že k nezrovnalosti skutočne došlo, pretože vysporiadanie nezrovnalosti je proces, v rámci ktorého sa môže ukázať, že o nezrovnalosť v konkrétnom prípade vôbec nejde. Správa má povahu podkladovej informácie pre nasledujúce konanie, v ktorom sa bude nezrovnalosť riešiť. Žiadosť nemá povahu rozhodnutia, nie je konečným riešením nezrovnalosti a skutočná výška vrátenia príspevku alebo jeho časti nezávisí od žiadosti ale od správneho rozhodnutia vydaného následne. Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov je preto možné považovať za úkon procesného charakteru a nepredstavuje priamy zásah do práv a právom chránených záujmov žalobcu. Zo samotnej Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti nevyplývajú pre žalobcu žiadne priamo vykonateľné povinnosti, ktoré je žalobca povinný splniť bez ďalšieho. Žalovaný ako riadiaci orgán nemôže bez ďalšieho pristúpiť k vymáhaniu finančných prostriedkov, k tomuto môže dôjsť až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

14. Na základe uvedených dôvodov žiadal odvolací súd, aby napadnuté uznesenie potvrdil.

15. Žalovaný v druhom rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v zmysle § 6 ods. 1, § 3 ods. 1 písm. b) Správneho súdneho poriadku, sú preskúmateľné súdom rozhodnutia vydané orgánom verejnej správy, bližšie definované v § 4 Správneho súdneho poriadku. Žalovaný v druhom rade nie je orgánom verejnej správy a nie je oprávnený vydať rozhodnutie, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. Z vedeného dôvodu ním vydanú Správu a Žiadosť nie je možné preskúmať v správnom súdnictve.

16. V ďalšom texte sa jeho vyjadrenie zhoduje s obsahom vyjadrenia žalovaného v prvom rade. Žiadal odvolací súd, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "S. s. p.")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože na súdny prieskum napadnutého úradného listu chýba súdom právomoc.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky v danom prípade skúmal správnosť postupu krajského súdu v zmysle príslušných, v jeho rozhodnutí citovaných, ustanovení procesného právneho predpisu účinného v čase jeho konania, t. j. zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok, a nemohol preto prihliadať na námietku žalobcu, že žalobou napadnuté rozhodnutie nemá charakter rozhodnutia podľa § 7 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, účinného od 1.7.2016.

20. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už riešil spor týkajúci sa právomoci

správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutého úradného listu Správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov. Zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t.j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritorne odchýliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

21. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom zastavujúceho uznesenia Najvyššieho súdu zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 139 ods. 2 prvá veta v spojení s § 452 ods. 1 SSP v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je celý text rozhodnutia zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Odvolací súd skôr, ako podrobil prejednávaniu veci meritórnemu prieskumu, zisťoval, či v prejednávanej veci je daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci.

Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, ktorá je formulovaná tak, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú.

Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 248 O.s.p. Predmetné ustanovenie v písmene a/ až c/ obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu. V písmene d/ Občiansky súdny poriadok odkazuje na osobitné zákony, ktoré vylučujú právomoc správnych súdov na preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy.

V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvoreniu zmluvy, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.“

22. Najvyšší súd sa stotožňuje s vyššie uvedeným záverom, že na prvom mieste sa musel správny súd vysporiadať s otázkou svojej právomoci, a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 248 O.s.p., pretože, ako správne konštatoval senát 4S a následne aj senát 1S Najvyššieho súdu, nie je možné si osvojiť záver, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám v zmysle nižšie citovaného čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.

23. Podľa § 248 O.s.p., účinného predpisu v čase konania prvostupňového súdu, súdy nepreskúmajú

- rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,

- rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,

- rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

- rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

24. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky v citovanom znení kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť

vyľúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

25. Na rozdiel však od zastavujúceho dôvodu vysloveného vo vyššie citovanom uznesení, t.j. aplikácia § 14 ods. 18 zák. č. 528/2008 Z.z. v spojení s § 248 písm. d) O.s.p. dospel konajúci senát najvyššieho súdu na základe nižšie vyslovených právnych názorov k záveru, vyslovenom v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Sžf/87/2015, podľa ktorého: „zastavujúcim dôvodom je aplikácia § 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z.z. v spojení s § 248 písm. a) O.s.p.

Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 528/2008 Z.z. sa úspešnému predkladateľovi žiadosti, a v preskúmvanej veci aj žalobcovi, sa pomoc, resp. podpora poskytuje na základe súkromnoprávneho vzťahu, ktorý vychádza zo zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Ďalej však už, ako správne konštatoval žalobca, žalovaný vystupuje v pozícii orgánu verejnej správy, t.j. ako riadiaci orgán mu do pôsobnosti zverené finančné zdroje spravuje s dohľadovým vrchnostenským oprávnením, ktoré mu najmä vyplýva z ustanovení

- § 24b a nasl. zák. č. 528/2008 Z.z. (výkon dohľadu nad plnením podmienok poskytnutia pomoci a podpory, súlad platby a súvisiacej dokumentácie so záväznými predpismi, či hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť použitia pomoci a podpory), resp.

- § 26 zák. č. 528/2008 Z.z. (výkon ochrany finančných záujmov vrátane zistenia nezrovnalostí).

Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný z pozície riadiaceho orgánu zistí existenciu nezrovnalosti je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (viď § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z.z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalosti.

Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z.z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z.z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z.z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci ako sa domnieva žalobca.

Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z.z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, kedy žalovanému ako riadiacemu orgánu je v dôsledku platobnej pasivity prijímateľa potvrdené tvrdené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania prostredníctvom uloženia pokuty, resp. v osobitných situáciách len zachyteného v protokole.

Až na uvedenom základe vzniká žalovanému rozhodovacia právomoc rozhodnúť o vrátení 1 a polnásobku sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná 100% výškou poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

Nakoľko na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve najmä nazerá ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 248 písm. a) O.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

Nakoľko pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z.z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t.j. ide slovami žalovaného o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t.j. iba tvrdených) skutočností.

V spojení s dispozitívnym oprávnením žalobcu vybrať si z dostupných prostriedkov súdno-právnej ochrany (viď čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane základných slobôd a ľudských práv) ten, ktorý bude v preskúmvanej veci použiteľný (viď bod č. 17), musí Najvyšší súd konštatovať, že pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení sa musí orgán verejnej správy vyvarovať nezákonných zásahov, resp. nečinnosti. Tento záver vyslovený Najvyšším súdom preto nevyklučuje aplikáciu

ustanovení Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pri domáhaní sa súdnej ochrany proti nezákonnosti napadnutého úradného listu avšak z iného procesno-právneho titulu.

Najvyšší súd pri tejto argumentácii zdôrazňuje osobitný charakter právneho vzťahu medzi žalobcom ako prijímateľom a žalovaným ako riadiacim orgánom, ktorý je oveľa komplikovanejší, tak ako žalovaný tvrdí, a pre tradičné právne prostredie slovenského práva predstavuje osobitný právny vzťah tak s prvkami súkromného práva ako aj práva verejného, t.j. s vložením najmä administratívnych postupov kontroly, auditu použitia, vymáhania resp. zadržania v zmysle nielen zmluvy o NFP (napríklad čl. 3 ods. 3.3) ale aj dotknutej právnej úpravy. Pritom je nutné vychádzať z premisy, že uvedená zmluva je vymedzená zákonom ako podklad pre poskytnutie a realizáciu pomoci a podpory (§ 12 ods. 1 a 15 ods. 1 a 4 zák. č. 528/2008 Z.z.).“

26. Podľa § 250d ods. 3 veta prvá O.s.p., v citovanom znení, súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

28. V súlade s citovanými ustanoveniami i vyššie uvedenými úvahami si najvyšší súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a je potrebné ho potvrdiť podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

29. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení bodov kasačnej sťažnosti žalobcu, ako aj s prihliadnutím na hore vyslovené závery, pri ktorých najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od ich obsahu a vyslovených právnych názorov s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A-48554/10 z 25.11.2014) rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

30. Okrem námietky týkajúcej sa právomoci súdu preskúmať žalobou napadnuté akty správneho orgánu, namietal žalobca aj nedodržanie ust. § 114 O.s.p. súdom prvého stupňa, (neboli mu doručené vyjadrenia žalovaných k žalobe), čo malo za následok vadu majúcu vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia.

31. Podľa ust. § 114 ods. 2 O.s.p., v rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnopisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a poučí účastníkov podľa § 120 ods. 4. Ak ide o vec týkajúcu sa uplatňovania nároku zo zmenky alebo šeku, ktorá vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, súd žalovaného poučí aj o možnosti uplatňovania námietok podľa osobitného predpisu. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi.

32. Podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

33. Je potrebné zároveň konštatovať rozdielnosť medzi sporovým konaním upraveným v prvej až štvrtej časti O.s.p. a konaním súdu prvého stupňa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, podľa piatej časti O.s.p., ktoré podliehalo osobitnej úprave.

34. Podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

35. Jedným zo základných princípov spravodlivosti súdneho konania je princíp rovnosti zbraní. Z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vychádzajúcej z článku 6 ods. 1 Dohovoru, je právom každej strany súdneho konania, aby mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom a za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane. Princíp rovnosti vyžaduje, aby každá strana mala rovnakú možnosť predkladať alebo navrhovať dôkazy na svoje tvrdenia alebo na svoju obhajobu.

36. Postup súdu v správnych konaniach je upravený osobitne, a to v piatej časti O.s.p. Osobitná úprava procesného postupu správnych súdov bola potrebná vzhľadom na odlišnosť od všeobecných občiansko - právnych konaní, spočívajúcu aj v okolnosti, že v správnom súdnictve sa dokazovanie zásadne nevykonáva, pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.), t.j. skutkový stav, zistený správnym orgánom, pričom v opačnom prípade (t.j. v prípade nedostatočne zisteného skutkového stavu), by bol daný dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu podľa § 250j ods. 2 O.s.p. Vyjadrenie žalovaného v žiadnom prípade nenahrádza ani môže dopĺňovať odôvodnenie ním vydaného rozhodnutia, ktoré je predmetom súdneho prieskumu, nemôže predstavovať dôkazný prostriedok, ku ktorému by sa žalobca mal vyjadriť a zaujať tak stanovisko k dôkazu, ako to predpokladá čl. 48 ods. 2 ústavy. Na vyjadrenie žalovaného k žalobe nemôže súd prihliadať ako na dôkazný prostriedok, je bez právneho významu a takýto charakter by malo aj prípadné stanovisko žalobcu k vyjadreniu žalovaného k žalobe. Žalovaný môže prostredníctvom svojho vyjadrenia úspešne uplatniť len procesné námietky (žaloba nebola podaná včas, žaloba bola podaná osobou, ktorá k nej nebola aktívne legítimovaná a pod.).

37. V zmysle ustanovenia § 250e O.s.p., predseda senátu mohol nariadiť žalovanému, aby sa k obsahu žaloby vyjadril v lehote, ktorú zároveň určí. V predmetnom ustanovení upravujúcom postupu súdu, nie je zákonodarcom daná povinnosť súdu, doručiť vyjadrenie odporcu navrhovateľovi, tak ako je to upravené v ustanovení § 114 ods. 2 O.s.p. Z uvedeného vyplýva, že postup súdu v konaniach podľa piatej časti O.s.p., bol osobitne upravený, a preto sa naň ustanovenie § 114 ods. 2 O.s.p. neaplikovalo.

38. Na základe uvedených dôvodov súd nepovažuje námietku žalobcu, týkajúcu sa porušenia jeho práva konať pred súdom z dôvodu, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, za dôvodné. Konanie krajského súdu, keď nedoručil vyjadrenia žalovaných k žalobe žalobcovi na vedomie, nemožno preto považovať za vadu, majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

39. O trovách súdneho konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 167 ods. 1 v spojení s ust. § 467 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov kasačného konania z dôvodu jeho neúspechu v tomto konaní.

40. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.